

ŠACHOVÝ TÝDENÍK

VYDÁVÁ OBČANSKÉ SDRUŽENÍ PRAŽSKÁ ŠACHOVÁ SPOLEČNOST

14. ÚNORA 2007 ČÍSLO 7

KULATÁ VÝROČÍ LEGEND NOC, CO VLÁDLA CAISSA

Konstelace nebeských těles 8. a 9. února bývala velmi příznivá šachovým vlohám. Letos v těchto dvou dnech totiž slavil kulaté narozeniny nejen Jurij Averbach (bylo mu 85 let a jeho biografii a vybranou partii najdete na stranách 2 a 3), ale také Saviely Tartakower, Ajvars Giplis a Boris Gulko.

Rusko-polsko-francouzský šachista a vtipný glosátor a publicista Saviely Tartakower by oslavil 9. ledna 120 narozeniny. Tartakower se narodil v Rostově na Donu, studoval na univerzitě ve Vídni, žil v Paříži a na šachových olympiádách reprezentoval Polsko. Vyhrál mnoho turnajů (Vídeň 1920 a 1923, Hastings 1924 a 1925, Londýn 1927, Paříž 1929, Nice 1930 a Benátky 1947). Poráženého soupeře, který vám vysvětluje, že stál celou dobu na výhru, můžete potěšit Tartakowerovým: „Morální vítězství se nepočítají.“

Týž den slaví šedesáté narozeniny rusko-izraelský velmistr Boris Gulko a o den dříve kromě Rusa Averbacha, si připomínáme i sedmdesátiny lotyšského velmistra Ajvarse Giplise. Astrologové k tomu mohou podat patřičný výklad. Nám stačí vědět, že tu noc vládla Caissa...

KRAMNIK SE OŽENIL

Vladimír Kramník a Marie Laure Germon spojili v neděli 4. února 2007 své osudy svatbou v ortodoxním chrámu Svatého Alexandra Něvského v Paříži. Na obřad byli pozváni pouze nejbližší rodinní a osobní přátelé včetně desátého mistra světa Borise Spasského.

Vladimír Kramník a Marie Laure Germon

Marie Laure je novinářkou v prestižním listě Le Figaro. S mistrem světa se poprvé potkala před dvěma lety, když s ním připravovala rozhovor.

AEROFLOT S LÁZNIČKOU

Hlavního otevřeného turnaje Aeroflot Open, který začíná v Moskvě již dnes (14. února 2007), se může zúčastnit každý hráč s ratingem nad 2549 ELO! To dělá z tohoto podniku nejsilnější open světa, i když organizátoři nakonec vždy připustí do bojů i několik velmistřů, kteří mají rating o trochu nižší.

GM V. Láznička

pokračování na straně 2

RECENZE

ŠACHOVÉ LEGENDY V REALITĚ I VE SNU

Třetí kniha esejů o slavných šachistech dvacátého století Smart Chip from St. Petersburg od velmistra Genny Sosonka potěší čtenáře stejně jako dvě její předchůdkyně. Podobně jako první dvě knihy, které vyšly v českém překladu pod názvy Znal jsem Capablanku (ŠachInfo, Praha 2001) a Nejen o Salo Flohrovi (ŠachInfo, Praha 2003), je složena z tučtu esejů z šachové historie, původně publikovaných v časopise New In Chess. Má podobné silné stránky - strhne fascinujícím vyprávěním o výrazných osobách královské hry, přináší hodně citací svědků a snaží se o vyvážený pohled (popisuje obdivuhodné i trapné rysy jednotlivých hrdinů).

A na druhé straně má i podobná slabá místa - esejům občas chybí pointa (autor vrší zajímavé vzpomínky, biografické údaje, nejrůznější historiky, ale ty většinou nikam nesměřují) a někdy je tatáž vlastnost redundantně opisována na několika místech. Přes všechnu zkušenost a um Genny Sosonka jeho knihám chybí dotek profesionálního knižního editora, který by některé eseje prostříhal, upravil jejich skladbu, přiměl autora nahlédnout každý esej v jeho celku.

pokračování na straně 12

Zatím je přihlášeno 83 šachistů, mezi nimiž jsou i český velmistr Viktor Láznička a nejlepší hráč Slovenska Sergej Movsesjan. Nejvýše nasazenými hráči jsou velmistři Vladimir Akopjan a Krišnan Sasikiran (oba rovných 2700). Vítěz turnaje obdrží kromě první ceny 30.000 USD i právo účastni v tradičním letním superturnaji v Dortmundu.

LINARES ZAČÍNÁ V MEXIKU

GM V. Topalov

Druhý superturnaj tohoto roku začne tento pátek 16. února v mexickém městě Morelia, kde se již podruhé bude hrát první polovina tradičního

turnaje Linares. Do zapadlého španělského městečka se šachisté přesunou na začátku března. Turnaje se zúčastní světová jednička a loňský vítěz Veselin Topalov, světová dvojka Viši Anand a dalších šest silných velmistřů Peter Svidler, Alexander Morozevič, Peter Lékó, Levon Aronjan, Tejmur Radžabov a Magnus Carlsen.

BLESKOVÝ DANĚK

Pavel Daněk

VIP turnaj v bleskovém šachu, který byl pořádán při Mistrovství ČR 2007, vyhrál majitel společnosti Eurokomplex Pavel Daněk se

ziskem 11 bodů ze 13 partií. Před začátkem turnaje přitom Pavel Daněk svým soupeřům ukazoval čerstvou pooperační jizvu na lokti a vysvětloval, že tentokrát rychlou ruku mít nebude... Na druhém místě s odstupem pouhého půl bodu skončil spolujednatel společnosti Dopravní stavby Brno Vlastimil Chládek.

JURIJ AVERBACH OSLAVIL 85. NAROZENINY

PROFESOR ŠACHOVÉ LOGIKY

GM J. L. Averbach

Velmistr Jurij Lvovič Averbach oslavil 8. února své 85. narozeniny. Jurije Lvoviče Averbacha bylo vždy možno počítat mezi ty šachisty, kteří si na šachu cení především jeho logiky. Již v mládí o něm bylo známo, že je nesmírně hloubavým a pracovitým šachistou. Vyznával filosofii o nepřílišné důležitosti navenek efektních tahů, za správnou cestu k dosažení úspěchu považoval pouze pevné uskutečnění jasného plánu, bez jakýchkoli zbytečných odklonů a parádiček. Knižním variantám a doporučením mladý Averbach příliš nedůvěřoval. Na každou pozici si utvářel vlastní názor, a ten pak nekompromisně používal ve své turnajové praxi. Z jeho analytické dílny vzešla nejedna novinka, například velice nepříjemný systém hry bílými proti královské indické, který nese jeho jméno dodnes.

Jeho prvním velkým úspěchem bylo vítězství v přeboru Moskvy roku 1949 před Lilientalem, Simaginem a Estrinem. Na výsluní světa velkého šachu se dostal vítězstvím v prestižním přeboru Sovětského svazu, kde předstihl Petrosjana, Korčného, Gellera, Tajmanova a Flohra. Tyto úspěchy a zisk titulu mezinárodního velmistra v roce 1952 mu otevřely dveře i do nejvyšší společnosti a jako tréninkového partnera si jej vybral mistr světa Michail Botvinnik. V letech 1955-1958 spolu sehráli kolem dvaceti pěti tréninkových partií a následně mu byla i nabídnuta, stejně jako Botvinnikovi, možnost práce na tvorbě šachových počítačů. Tu však Jurij Lvovič odmítl: „Dostal jsem také návrh, abych se podílel na tvorbě počítače, který by hrál šachy, ale po určitém váhání jsem to odmítl. Cítil jsem, že jsem na to příliš starý. Byla to tehdy práce pro novou generaci, mladé lidi, kteří zvládají matematiku mnohem lépe, než já a Botvinnik. To bylo moje stanovisko. Ale

Botvinnik, protože on věřil, že může dělat dobře úplně všechno, souhlasil.“ (Citováno z rozhovotu publikovaného na www.chesscafe.com)

V roce 1953 se Averbach kvalifikoval do památného turnaje kandidátů hraného v Curychu, kde obsadil desáté místo mezi patnácti účastníky. V roce 1956 je opět úspěšný v přeboru Sovětského svazu, když dělí první místo se Spasským a v roce 1958 se čtvrtým místem v přeboru hraném v Rize kvalifikoval do mezipásmového turnaje v Portoroži.

Šachové úspěchy Jurije Averbacha pokračovaly i v pozdějších letech. První místa bral na velkých mezinárodních turnajích v Drážďanech 1956, Adelaide a Jakartě 1960, Vídni 1961, Moskvě 1962, Rio de Janeiro 1965, Bukurešti 1971 a Reggio Emilia 1978, ale jeho kariéra se začala ubírat i jinými směry. V roce 1956 se stal mezinárodním rozhodčím šachové skladby a v roce 1969 i mezinárodním rozhodčím. Byl činný i na žurnalistickém poli, když v pozici šéfredaktora vedl prestižní šachové časopisy, jakými byly Šachmaty v SSSR a Šachmatnyj bjuleteň. V roce 1972 se stal předsedou Sovětské šachové federace a členem nejvyššího vedení FIDE. V čele domácí federace byl v roce 1978, před zápasem Karpova s Korčným ve filipínském Baguii, vyměněn za Karpova osobního přítele, kosmonauta Sevastjanova. Ale vůbec toho neželil: „Byl jsem velice šťastný. Víte, myslím, že to byl nejošklivější zápas o titul mistra světa v šachu a to v mnoha ohledech. Obě strany se tenkrát snažily co nejvíce poškodit image šachu, jako královské hry. Karpov i Korčnoj jednali tehdy jako boxeři snažící se skolit jeden druhého.“

Kritický je i k současné FIDE: „Dnes ve FIDE existuje východní styl myšlení a jednání. Začalo to Campomanesem a jeho typickým autoritativním stylem řízení. A i Iljumžinov v tomto stylu pokračuje. Hlavní slabinou současné FIDE je, že se jejími členy stalo hodně šachově slabých zemí, kterým

byla ovšem dána stejná síla jednoho hlasu, jako všem ostatním. Je pak velice jednoduché sjednotit tyto hlasy šachově bezvýznamných federací v boji proti těm velkým. Prožil jsem ve FIDE 15 let: byl jsem delegátem FIDE, členem jejího ústředního výboru, předsedou klasifikační komise a i předsedou komise pro rozvojové země. Vím, jak je v současnosti situace radikálně odlišná od dob, kdy byl prezidentem Olafsson nebo Euwe. Většina současných míst ve FIDE je obsazena lidmi z východních zemí, kteří podporují jakékoli Iljumžinovo rozhodnutí. “

Nejvíce Jurij Averbach proslul svojí famózní analytickou prací na poli šachových koncovek. Jeho knihy o koncovkách byly pro aktivní šachisty povinnou četbou. Zejména jeho práce o boji věže proti jezdcí a o koncovkách různobarvených střelců byly ceněny i těmi největšími kapacitami.

Z tvorby Jurije Averbacha přinášíme partii typickou pro jeho přísně logický styl. Sehrál ji proti houževnatému a pevnému maďarskému velmistrovi Gedeonu Barczovi. V úvodu stanovený strategický plán a jeho přesná realizace, to bylo Averbachovým hlavním krédem.

Václav Pech

JURIJ AVERBACH – GEDEON BARCZA

Sicilská obrana

Zápas Moskva-Budapešť 1949

Komentuje Alexander Kotov

(Z knihy Kotov, Judovič: *Sovietska šachová škola. Osveta, Martin 1953.*)

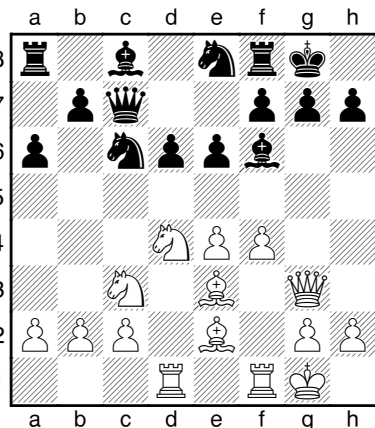
1. e4 c5 2. Jf3 Jc6 3. d4 cxd4 4. Jxd4 Jf6 5. Jc3 d6 6. Se2 e6 7. 0-0 Se7 8. Se3 a6 9. f4 Dc7 10. De1 Bílý plánuje převod dámy na g3 s tím, že zde vytvoří hrozby královskému křídlu černého

10...0-0 Slabé je 10...Jxd4 11. Sxd4 e5, jak hrál černými finský přeborník Book proti Boleslavskému na mezinárodním turnaji ve Stockholmu 1948. Sovětský velmistr pak získal neodrazitelný útok po 12. fxe5 dxe5 13. Dg3.

11. Dg3 Je8 Sice originální, ale důvěru příliš nevzbuzující pokračování. Černý měl raději dokončit vývin tahem 11...Sd7.

12. Vad1 Jak ukázal Averbach, zajímavé zde bylo 12. e5 dxe5 13. Jxc6 bxc6 14. fxe5 a královské křídlo černého se nachází pod nepřijemnými hrozbami.

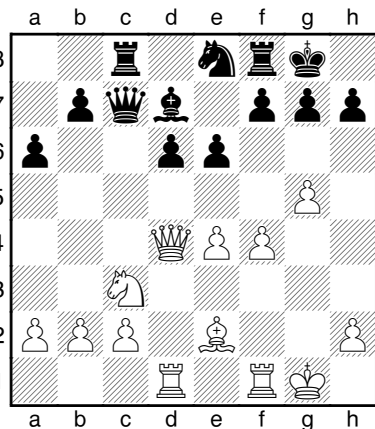
12...Sf6

13. Df2 Charakteristické pro logický styl Averbachovy hry. Obecně je velice těžké se pro takový ústup bílé dámy rozhodnout, když se teprve před dvěma tahy dáma dostala na g3. Ale bílý správně pochopil, že když se černý odchýlil od běžných schémat hry, musí i on sám hledat nešablonovitě řešení. Jak píše Averbach, bílý došel k závěru, že se bez postupu „g“ pěšce v partii prostě neobejde.

13...Sd7 14. g4 Vc8 15. g5 Sxd4 Nutné bylo přejít k obraně tahem 15...Se7.

16. Sxd4 Jxd4 17. Dxd4

17...Dc5? Při výměně střelce na d4 černý zjevně očekával, že jej tento tah zbaví všech problémů. Ale čeká ho nemilé překvapení. Správné bylo 17...f6.

18. e5! d5 19. f5! Zaručuje bílému jasnou poziční výhodu.

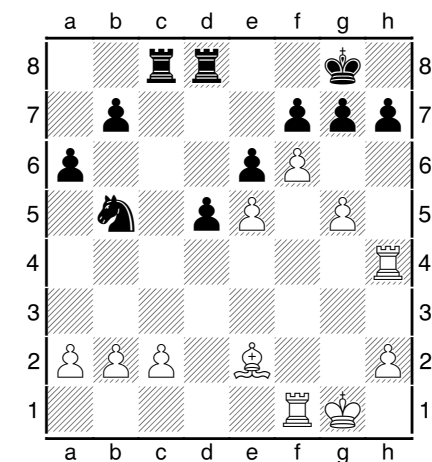
19...Dxd4+ [19...exf5 20. Jxd5; 19...f6 20. exf6 gxf6 21. Sg4! (Averbach)]

20. Vxd4 Jc7 21. f6 Sb5 Barcza byl velkým mistrem obrany. Jakmile ucítil, že jeho králi hrozí vážné nebezpečí, snaží se pozici zjednodušit.

22. Vh4 Přesnější bylo nejprve zahrát 22. Jxb5 Jxb5 a teprve potom 23. Vh4, protože nelze 23...Vxc2 pro 24. Sd3.

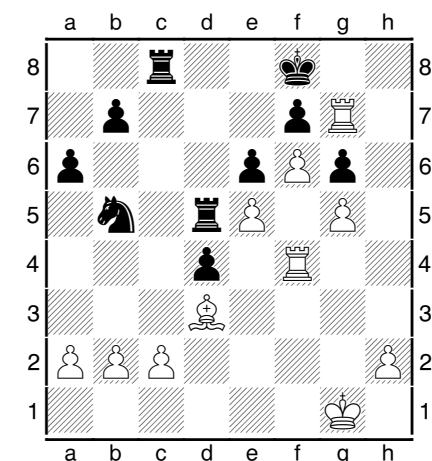
22...Vfd8 Více šancí na záchranu dávalo 22...Sxe2 23. Jxe2 Jb5, protože na 24. c3 by mohlo následovat 24...Vfd8 s případným dalším Vc4.

23. Jxb5 Jxb5

24. Sd3 d4 Prohrává okamžitě. Barcza tento tah určitě udělal hned poté, co se přesvědčil, že po 24...g6 bílý vyhraje pomocí 25. Vh6 d4 26. Vf4 Vd5 27. Ve4 (slabší je 27. Vfh4 Vxe5 28. Vxh7 Vxg5+ 29. Kf1 Vh5 černý může ještě bojovat) 27...Vcc5 28. b4 Vc7 29. Kf1 s dalším Veh4.

25. Vxh7 g6 26. Vg7+ Kf8 27. Vf4 Vd5

28. Sxg6 Vxe5 29. Vxf7+ Kg8 30. Vg7+ Kf8 31. Vh4 1-0

vidíme jen samé otevřené cesty

Počítačové dovednosti jsou jedním z klíčů k úspěchu. Microsoft a program Počítače proti bariérám pomáhají postiženým lidem v České republice zvyšovat si úroveň počítačové gramotnosti. Nově nabyté znalosti výrazně ulehčují nalézání nových příležitostí profesního i osobního uplatnění. Microsoft podporuje postižené spoluobčany v rozvíjení jejich potenciálu již 10 let ve třinácti vzdělávacích centrech po celé České republice. Více informací najdete na www.microsoft.com/cze/inspire

VOKÁČ ZAPERLIL OBĚTÍ DÁMY

Dvanáct šachistů bojuje v Kongresovém sále ČVUT v Praze na Mistrovství České republiky mužů. Hraje se jednokolově systémem každý s každým. Hráči na rozdíl od minulých let nedostávají žádné startovné, cenový fond je 200 000 Kč, z čehož na první cenu připadá 60 000 Kč. Všechny partie je možné sledovat on-line na stránkách Šachového svazu (<http://www.chess.cz/web/souteze/mcr-muzi/2007/partie.html>), kde lze najít i partie z předešlých kol.

Účastníci mistrovství

GM Vlastimil Babula	(ELO 2584)
GM Jiří Štoček	(2566)
GM Jan Votava	(2535)
GM Robert Cvek	(2530)
GM Tomáš Oral	(2521)
GM Marek Vokáč	(2506)
IM Pavel Šimáček	(2501)
GM Tomáš Polák	(2500)
GM Leonid Vološin	(2446)
GM Pavel Blatný	(2437)
IM Jiří Jirka	(2360)
Jiří Kočiščík	(2200)

1. KOLO

Vološin—Polák	½:½
Blatný—Votava	½:½
Štoček—Vokáč	½:½
Babula—Jirka	1:0
Kočiščík—Cvek	0:1
Oral—Šimáček	1:0

První ukončenou partií letošního přeboru byla partie mezi velmistry Blatným a Votavou. Brněnský velmistr zvolil nenáročnou variantu, ve které se přímo nabízela série oboustranných zjednodušení. A vzhledem k tomu, že se černý výměnám vůbec nebránil, skončila partie hromadným zničením většiny materiálu již ve čtrnáctém tahu.

Vlastimil Babula rozehrál s Jiřím Jirkou variantu hranou v jedné z partií zápasu mezi Kasparovem a Kramnikem. Podle IM Jirky si

však bílý tuto shodu uvědomoval jen mlhavě a černý vůbec. Prvním odchýlením byl až černého devatenáctý tah Sxg2, který dal velmistři Babulovi ze zahájení drobnou výhodu, kterou si udržoval po většinu partie. Po redukci materiálu vznikla na šachovnici čtyřvěžová koncovka. V časové tísní IM Jirka zahrál slabší pokračování, nechal žít bílého volného pěšce na f6 a partii brzy prohrál.

V partii dvou velice pevných šachistů Leona Vološina a Tomáše Poláka byla remíza poměrně očekávaným výsledkem. V anglické hře nenašel brněnský velmistr způsob jak přelstít neprůstřelného Leona a jeho druhá nabídka remízy již byla vyslyšena.

Prostorovou převahu ve zjednodušené pozici měl v partii proti Marku Vokáčovi i Jiří Štoček. Černými hrající nejstarší muž turnaje se však ve stíněné, ale pevné pozici trpělivě bránil a jeho tuhá obrana nakonec slavila úspěch ve trojím opakování pozice.

Vstup do turnaje se podařil Tomášovi Oralovi, který se vrací do světa šachu po ukončení studií informatiky a ekonomie na brněnské Masarykově univerzitě. Hrál se Oralova specialita, nepřiliš často hraná varianta sicilské s 3.b3 a vývinem černopolného střelce na dlouhou diagonálu. Pavel Šimáček se na ni dobře připravil a svoji domácí analýzu i využil. Jenže při partii zjistil, že pozice není zajímavá, jak si v přípravě myslel, ale spíše velice podezřelá. IM Šimáček se pokusil vyřešit problémy odevzdáním pěšce a převedením hry do koncovky se čtyřmi věžemi. Bílému se ale dařilo výhodu vystupňovat a zahájit turnaj plným bodovým ziskem. Křest v turnaji republikové extratřídy zažil třináctiletý Jirka Kočiščík v partii s Robertem Cvekem. Ze zahájení získal bílými hrající Kočiščík dobrou pozici, ale následně se dopustil nepřesností a stále více se projevovala rozdílná síla obou šachistů.

IM Jiří Jirka čelí nejzkušenějšímu účastníku mistrovství GM Marku Vokáčovi

2. KOLO

Polák—Šimáček	½:½
Cvek—Oral	1:0
Jirka—Kočišćák	1:0
Vokáč—Babula	½:½
Votava—Štoček	½:½
Vološin—Blatný	½:½

Jirka Štoček vsadil proti Janu Votavovi černými na pohyblivé pěšcové centrum a ze zahájení se mu podařilo vyrovnat hry. Pokusil se i o více, ale zajímavý převod jezdců na dámské křídlo k narušení rovnováhy v jeho prospěch nevedl. Velmistr Votava našel možná jedinou cestu k udržení vyrovnané pozice a partie skončila přechodem do pozice s různobarevnými střelci, kde byla remíza plně objektivním řešením.

Moderní Ben-Oni již nebývá na turnajích vyšší kategorie příliš častým hostem. Proti Tomášovi Polákovi si ho jako svoji zbraň vybral Pavel Šimáček. Partie ale potvrdila, že si černí v tomto zahájení proti zkušenému hráči musí skutečně leccos vytrpět. Nimcovičova pirueta Jf3-d2-c4 v Tomášově provedení vedla ke zřejmé výhodě bílého a následně i k zisku pěšce. Černý ale převedl partii do věžové koncovky, kde se mu podařilo pozici, díky neexistenci další slabiny, přesnou hrou ustát.

Na koncovku různobarevných střelců došlo i v partii Cvek—Oral, ale tam se černému mohlo o smíru jenom zdát. Bílý získal ze zahájení mírnou výhodu spojenou s možností stupňovat tlak postupným otevíráním pozice pro své dva střelce. Černý se pokusil vykoupit cenou dvou pěšců věnovaných za přechod do výše zmíněné koncovky, ale jeho neděje zůstaly nevslyšeny.

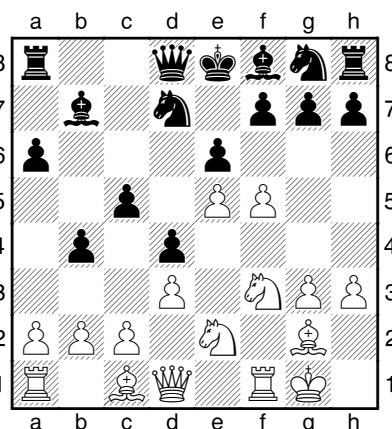
Pavel Blatný se v Praze zatím představuje jako velice smířlivý šachista a tváří v tvář Leonu Vološinovi to zřejmě nechtěl měnit. Výsledek pak byl zřejmý.

Marek Vokáč získal v partii Vlastimilem Babulou bílými v zavřené sicilské velice nadějnou pozici, ale nakonec se rozhodl, pod dojmem

svých předešlých výsledků v partiích s tímto soupeřem, že nebude dráždit hada bosou nohou a spokojil se s remízou z pozice síly.

VOKÁČ—BABULA

MČR 2007

V této pozici (po tahu **12. f5!**) byla partie dána za remis za zjevné úlevy černého. Bílý má jasnou výhodu. Partie mohla pokračovat:

12...exf5 Černý musí pěšce vzít. Jinak je po 12...Db6 13. fxe6 fxe6 14. Jf4 jeho pozice podezřelá v obou smysluplných pokračování:

A) 14...Se7 15. Jg5 Sxg2 (15...Sxg5 16. Dh5+ +-) 16. Dh5+ g6 17. Jxg6 hxg6 18. Dxd8 Sxf1 19. Dxd8+ Jf8 20. Df7+ Kd7 21. Kxf1;

B) 14...Jh6 15. Jg5 Sxg2 16. Kxg2 (16. Dh5+ g6 17. Jxg6 0-0-0 18. Jxh8 Sxf1 19. Sf4 Sxh3 20. Dxd8±) 16...Dc6+ 17. Kg1 Jxe5 18. Ve1 se silným útokem.

Ovšem po přirozeném pokračování 13. Jf4 s dalším e5-e6 to nevypadá pro černého příliš optimisticky. "Přiznávám, že moje f5 je poslední tah, kdy ještě mohu nabízet remízu (takové zastrasování), prakticky hned potom by se ukázalo, že černý stojí velmi špatně, o hodně hůře, než se mi při partii zdálo - ale pěkný mat v jedné z popartiových variant viděl jen Fritz, nikdo z nás. Měl bych k výhře asi hodně blízko, jenže - mám s tímto soupeřem velmi špatné zkušenosti. Vyhledejte si pár našich vzájemných partií, ve kterých jsem po něm šel velmi tvrdě - a uvidíte jak se mi pak z ničeho nic pozice vymkly z rukou. Proto jsem si na Vlastimila Babulu naprogramoval střídlivější opatrnost

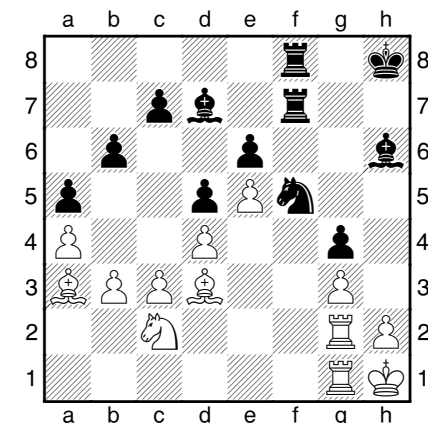
GM Vlastimil Babula

a dnešek mě nijak nemrzí - stejně bych to nevyhrál, já to vím," reagoval na průběh partie velmistr Vokáč v diskusi na serveru 1. Novoborského ŠK (<http://www.novoborsky-sk.web4u.cz>).

V bitvě Jiřího Jirky s Jirkou Kočišćákem se hrála holandská a partie probíhala za očekávané převahy bílého. Kočišćák získal za pěšce celkem nepříjemnou hru na královském křídle a zdá se, že mohl v jednom okamžiku (35...c5!? místo 35...Vg8?) situaci značně zkomplikovat. Nestalo se tak a bílému se povedlo pozici vzorově zjednodušit a v koncovce s volným krytým pěšcem navíc a špatným černým střelcem už neměl s realizací výhody žádné větší potíže.

JIRKA—KOČIŠĆÁK

MČR 2007

35...Vg8?! Možná lepším řešením tady mohla být snaha při

chvilkovém pasivním postavení bílých figur otevřít pozici pomocí 35...c5!?, neboť

A) snaha o další zjednodušení tahem 36. Sc1 Sxc1 37. Vxc1 zřejmě neprochází pro 37...c4! 38. bxc4 dxc4 39. Sxc4 Vc8 40. Ja3 Je3;

B) pokus otevřít sloupce královského křídla a uvolnit věže po sloupci „h“ nebude to pravé ořechové: 36. h3 Je3 37. Jxe3 Sxe3 38. Vd1 (38. Ve1 gxh3 39. Vh2 Vf3 s protihrou) 38...gxh3 39. Vh2 Sc6 40. Vxh3+ Kg8 s dalším průnikem věže po „f“ sloupci;

C) správným lékem by mohlo být 36. h4!;

36. Vf1 a pozice černého je beznadějná.

3. KOLO

Blatný–Polák	½:½
Štoček–Vološin	1:0
Babula–Votava	½:½
Kočiščák–Vokáč	0:1
Oral–Jirka	½:½
Šimáček–Cvek	½:½

Třetí kolo přeboru přineslo několik zajímavých partií. Jiří Štoček odmítl tradiční remízovou nabídku velmistra Vološina a po tomto odmítnutí byli diváci svědky zajímavé a bojovné partie, ve které nakonec velmistr Štoček oplatil soupeři porážku z loňského přeboru v Brně. Partie byla dlouho vyrovnaná, ale po čtyřicátém tahu se bílému podařilo využít soupeřovy chyby a převést hru do dámské koncovky, v níž si uchoval důležitého pěšce navíc. Leonovi pak nepomohla ani reklamace remízy trojím opakováním tahů a byl nucen se v 55. tahu vzdát.

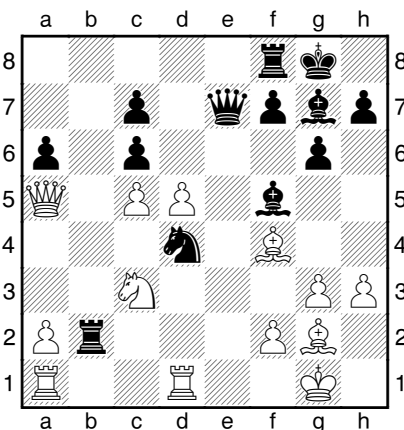
Druhou rezultativní partií kola byl souboj Marka Vokáče s Jiřím Kočiščákem. V královské indické bílý nezvládl přechod ze zahájení do střední hry, zahrál sérii měkkých tahů (17. Kh2 a 19. Jbd4) a přepustil tak iniciativu černému. A velmistr Vokáč už umí s iniciativou pracovat velice dovedně.

Poslední bojovnou partií kola byl souboj Orala s Jirkou. Po zajímavě

sehraném zahájení vznikla na šachovnici následující pozice:

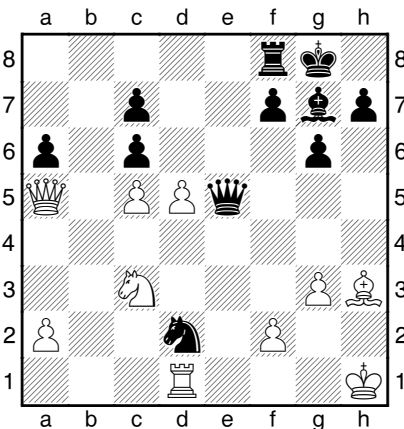
ORAL–JIRKA

MČR 2007

18. Vd2? Chyba v takticky velice nabitě pozici. Tomáš, který v domácím šachu nějaký čas díky studijním povinnostem chyběl, přehlíží taktický úder. Zajímavé a pravděpodobně dobré bylo 18. dxc6 a černý bude muset kvůli odběru na c7 a daleko postoupilému bílému pěšci, rychle něco vymyslet. Nejlépe asi vypadá 18... Je2+!? 19. Jxe2 Dxe2.

18...Vxd2 19. Sxd2 Sxh3! 20. Sxh3 [20. Ve1 Df6] **20...Jf3+ 21. Kh1** [21. Kg2 Jxd2 22. Vd1 Sxc3 23. Dxc3 De4+ -+] **21...Jxd2 22. Vd1 De5+**

Bílý se ocitl v prohrané pozici, ale díky oboustranné časové tísni a následně blicce se mu podařilo partii nakonec zremizovat věčným šachem.

Ani v tomto kole se však turnaj nevyhnul několika poměrně rychlým remízám, které se na mistrovství bohužel množství jako houby po dešti. Tentokrát si po čtrnácti

tazích se potřásli rukama Brňáci Blatný s Polákem a i reprezentanti Babula s Votavou.

4. KOLO

Polák–Cvek	1:0
Jirka–Šimáček	1:0
Vokáč–Oral	½:½
Votava–Kočiščák	1:0
Vološin–Babula	½:½
Blatný–Štoček	½:½

Čtvrté kolo začalo - k nevoli diváků - dalšími dvěma krátkými remízami. Bílými hrající Pavel Blatný pokračoval v nasazeném trendu a zamával Jiřímu Štočkovi mírovou ratolestí již ve 14. tahu. O mnoho tahů více nesehráli ani Leonid Vološin a Vlastimil Babula.

Skoro to svádí k domněnce, že by mohli v turnaji existovat i jediní, kteří jako svoji strategii zvolili porazit mladičké a nezkušeného Kočiščáka, a když se pak neprohraje, bude uhraných +1 docela dobrým výsledkem. Koneckonců bývaly doby, kdy to mohlo stačit i na medaili...

Množství krátkých remíz prostě začíná být poměrně znepokojivou kaňkou letošního šampionátu. Je pravda, že do toho, jak kdo vede své vlastní partie a jakou zvolí turnajovou strategii, nemá nikdo jiný moc co mluvit. Jen je pak těžké na podobné turnaje nacházet diváky a zároveň i sponzory, a tak by se mohlo stát, že už nebude kde

IM Jiří Jirka

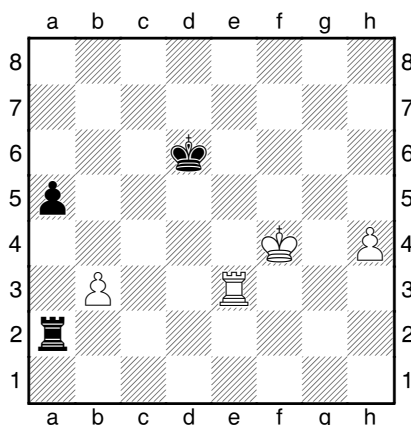
Jiří Kočišćák

a pro koho tyto mazané strategie uplatňovat.

Jiří Kočišćák byl smutným hrdinou kola. V zahájení obětoval velmistru Votavovi pěšce a získal černými slibnou aktivní pozici s možnostmi bohaté hry proti bílému králi. Jan Votava nakonec pěšce vrátil, vyměnil dámy a pozici zjednodušil, ale ani v koncovce, do které partie záhy dospěla nestál Kočišćák hůře. O jeho prohře rozhodla zřejmě únava a chyba, která se nestala na šachovnici, ale někde v jeho psychice.

VOTAVA–KOČIŠĆÁK

MČR 2007

Zde se černý (po tahu 61. Ve3) k překvapení většiny diváků vzdal. Přitom byl velice blízko své první remíze. Pokud by místo vzdání zahrál 61...a4, pak výměna bxa4, stejně jako v dalším tahu a4xb3 vedou k teoretické remíze a po 62.

b4 Vb2 se také nemusí černý ničeho obávat.

V duelu Jiřího Jirky s Pavlem Šimáčkem si oba soupeři zavzpomínali na svoji vzájemnou partii z loňského poloфинаle v Havlíčkově Brodě. Figury se až do dvacátého tahu přemísťovaly po naprosto stejných drahách. Jako první přepsal zastaralý scénář Pavel Šimáček tahem 20...Sxg2. Ale ani tento upgrade nedopadl podle jeho představ. „Džej džej“ po opětovné chladnokrevné konzumaci černé figury pozici udržel a svoji materiální převahu nakonec dovedl k výhře.

Výborný výkon podal brněnský velmistr Tomáš Polák, který hraje v Praze velice dobře a porazil čtvrtého nasazeného Roberta Cveka (partie s poznámkami vítěze je na stranách 9 -10).

V závěrečném souboji zůstal Marek Vokáč proti Tomáši Oralovi znovu věrný zavřenému variantě sicilské, která mu ovšem tentokrát (na rozdíl od souboje s Babulou) výhodu nepřinesla. Bílý vyměnil dámy a ve zjednodušené pozici vypadaly jeho šance, díky převaze pěšců na dámském křídle, nepatrně lépe. Velmistr Oral ovšem reagoval správně a energickým nástupem centrálních pěšců výhodu velmistra Vokáče zneutralizoval.

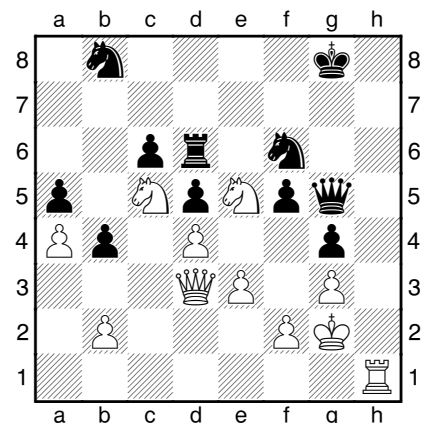
5. KOLO

Štoček–Polák	½:½
Babula–Blatný	1:0
Šimáček–Vokáč	0:1
Oral–Votava	0:1
Cvek–Jirka	0:1
Kočišćák–Vološin	0:1

Páté kolo přineslo svěží vítr a šachový fanoušek si konečně přišel na své. Ve všech partiích se bojovalo naplno a jedinou remízou byla zakončena po dlouhém boji partie Štoček-Polák. Vlastimil Babula jasně ukázal, co znamená výhoda bílých figur. Pavla Blatného zmáčknuh hned od začátku partie a svoji vývodu přesvědčivě a efektně zrealizoval.

BABULA–BLATNÝ

MČR 2007

30. Vh8+! Kg7 Nelze pochopitelně 30...Kxh8 pro 31. Jf7+

31. Vxb8+- Dh5 32. Da6 Je8 33. Db7+ Kf8 34. Vxe8+! Dxe8 [34... Kxe8 35. Dc8+ Ke7 36. Dc7+ Kf8 37. Dxd6+ +-]

35. Dh7 1-0

Překvapivě rychle a na první pohled i lehce vyhrál Jan Votava nad Tomášem Orale, kterému se nepovedlo zahájení a byl ve špatné pozici donucen k oběti kvality. Velmistra Votavu tato oběť nijak neohromila a pohodlně si připsal do tabulky celý bod.

GM Jan Votava

Zahájení se tentokrát nepodařilo ani Robertovi Cvekovi, a proto se dostal proti Jiřímu Jirkovi poměrně brzy do značných problémů. Také - jako velmistr Oral - zkusil zachránit partii obětí materiálu,

GM Marek Vokáč

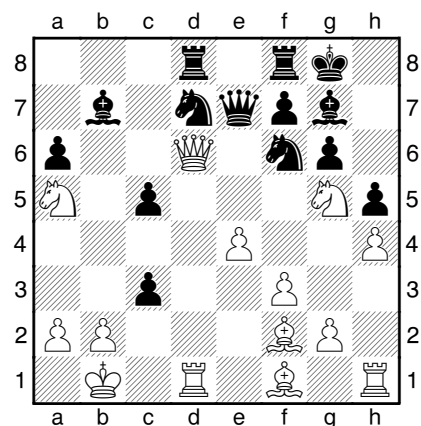
ale také to nepomohlo. Velmistr Cvek tak zaznamenal druhou prohru za sebou a přišel o vedoucí příčku v turnaji.

Odvážnou a dynamickou hru předvádí na turnaji nadále Jirka Kočiš-čák. Tentokrát mu byl soupeřem Leonid Vološin, který v souboji s ratingově výrazně slabším juniorem pochopitelně nenabízel smír. Kočiščák znovu obětoval pěšce, ale tentokrát jeho oběť příliš neseděla a Vološinovi se povedlo iniciativu bílých figur utlumit a svoji převahu pak ve 43. tahu zrealizovat.

Partií kola a zatím zřejmě i nejkrásnější partií mistrovství byla partie mezi Pavlem Šimáčkem a Markem Vokáčem V dynamikou nabitě hře vznikla následující pozice:

ŠIMÁČEK–VOKÁČ

MČR 2007

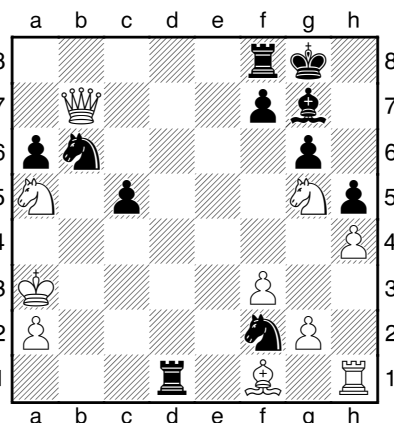

Velmistr Vokáč ukázal svoji fantazii a obětoval dámu: **19...Jb6!**

20. Dxe7 Jedinou cestou bílého je dar – možná danajský – přijmout. K ničemu nevede 20. Jxb7 Vxd6 21. Jxd6 Jfd7+; ani 20. Sxc5 Vxd6 21. Sxd6 Dd7 22. Jxb7 Vc8!–+ **20...Vxd1+** Hra má nyní v podstatě vynucený průběh.

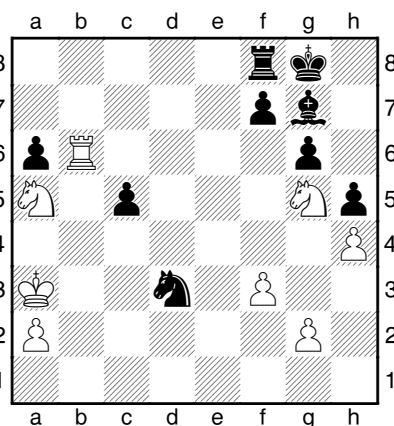
21. Kc2 cxb2 22. Kxb2 Jxe4+ 23. Ka3 Ošklivý ústup do dobrovolného vězení, ale „normální“ 23. Kc2 vede po 23...Vd2+ 24. Kb1 Jxf2 25. Dxb7 Vb2+ 26. Kc1 Jxh1–+ také k prohrané pozici.

23...Jxf2 24. Dxb7 Po braní jezdcem 24. Jxb7 přijde 24...Jxh1 25. Dxc5 Vb1 26. Sd3 Vb8 (k výhře vede i 26...Sb2+ 27. Kb3 Sd4+–+) 27. Sxb1 Sf8–+

24...Vb1 zamyká bránu, ze které se již bílý král ve zdraví nedostane.

25. Sd3 Vb4 26. Vb1 Jxd3 27. Dxb6 Vxb6 28. Vxb6

Bílý vrátil materiál, ale z problémů se vykrotit nedokázal a černému zůstala zřetelná výhoda, kterou v následujícím průběhu proměnil v celý bod.

TOMÁŠ POLÁK (2500)– –ROBERT CVEK (2530)

Dámská indická [E15]

MČR 2007, 09.02.2007

Komentuje GM Tomáš Polák

Komentář byl tvořen bez jakékoli pomoci Fricků, Rybek a jiných podobných monster.

1.d4 Jf6 2.c4 e6 3.Jf3 b6 4.g3 Sa6 5.b3 d5 Spíše jsem očekával pokračování našeho dlouholetého sporu po 5...Sb7 6.Sg2 Sb4+ 7.Sd2 a5 8.0-0 0-0.

6.cxd5 exd5 7.Sg2 Sb4+ 8.Sd2 Sxd2+ 9.Dxd2 0-0 10.Jc3 Ve8 11.0-0 Jbd7 Předčasné by bylo 11...Je4 12.Jxe4 dxe4 13.Jg5.

12.Db2 Nepřesné je 12.Vac1?! kvůli 12...Je4 13.Jxe4 dxe4.

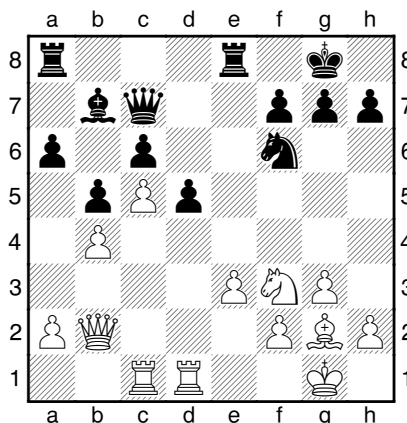
12...Sb7 13.Vac1 a6 14.Vfd1 De7 15.e3 Dd6 16.b4 c6 Černý by neměl na růžích ustláno ani po 16...Ve7 17.b5 a5 18.Je2 Je4 19.Jf4 Vae8 20.Jd3.

17.Ja4 Alternativou bylo 17.Je2.

17...b5 Zajímavé varianty vznikaly po 17...a5 18.b5 cxb5 (nebo 18...c5 19.dxc5 bxc5 (19...Jxc5 20.Jxc5 bxc5 21.Jd2) 20.Jd2) 19.Jc3! s výhodou bílého (19.Dxb5 Sa6); naopak vodou na mlýn bílého by bylo 17...Je4? 18.Je5 Jxe5 19.dxe5 Dxe5 20.Dxe5 Vxe5 21.Jxb6.

18.Jc5 Jxc5 19.dxc5 Nikam by nevedlo 19.Vxc5?! Jd7 20.Vcc1 Jb6 21.Je5 Jc4 22.Jxc4 dxc4.

19...Dc7 Spojeno s nabídkou remízy. Robert se mi po partii omlouval, nebyl si totiž vědom své zjevné nevýhody.

20.a4!+/- Sc8?! Lepší bylo okamžitě 20...bxa4.

Václav Pech

21.Va1?! K jasné výhodě bez soupeřovy protihry by vedlo 21.axb5 axb5 22.Va1 Sg4 23.Vxa8 Vxa8 24.Va1 Vxa1+ 25.Dxa1 s dalším Jd4.

21...bxa4 22.Vxa4 Vb8 23.Vda1 h5 24.Sf1 Je4 Jedinou šancí černého je protiútok na královském křídle.

25.Dd4 Po 25.Da3 přijde 25...Dd7. **25...Dd7 26.V1a2** Chamtivost by se nemusela vyplatit po 26.Sxa6?! Sxa6 27.Vxa6 Df5 28.Kg2 h4!

26...Dg4 Nebo 26...Df5 27.Jh4.

27.Sg2 Následuje fáze tápání v blízkosti se časové tísni. Bílý svoji výhodu trochu promarnil a černý se přece jen dostal k vytoužené hře na královském křídle.

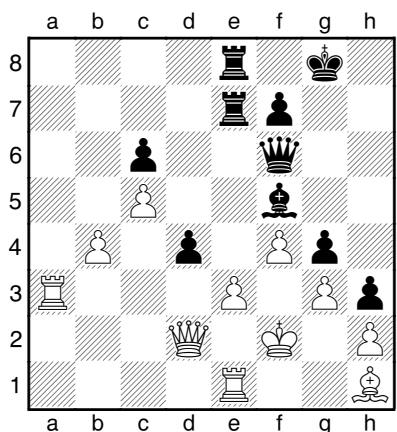
27...Df5 28.Jh4 Dh7 29.Jf3 Df5 30.Va1 g5 31.Vf1 h4 32.Jd2 Jxd2 33.Dxd2 h3 34.Sh1 De5 Za úvahu stálo ihned 34...Df6.

35.Va3 Df6 36.f3 Původně jsem zamýšlel 36.Vd1 Sg4 37.Dd4 Df5 38.f3 Sxf3 39.Vf1 g4.

36...Vb7 37.f4 Zajímavý pokus o vsuvku a následnou konzumaci pěšce. [37.Vxa6 Vbe7 (37...Vxb4 38.Vxc6 Dxc6 39.Dxb4 Vxe3) 38.Va3]

37...g4 38.Vxa6 Vbe7 Past by zaklapla po 38...Vxb4? 39.Vxc6 Dxc6 40.Dxb4 Vxe3 41.f5!

39.Va3 Sf5 40.Kf2 d4 41.Ve1

Černý se za cenu pěšce dostal k velmi silné protihře a partie nyní měla skončit dělbou bodu. Jenže přišlo **41...dxe3+?** Černý mohl klidně čekat na místě, např. 41...Kg7 42.Ve2 (k remíze vede i 42.e4 Sxe4 43.Vxe4 Vxe4 44.Sxe4 Vxe4 45.Vd3) 42...Kg8 43.Ve1 atd.

42.Vaxe3 Vxe3 43.Vxe3 Vd8?!

GM Tomáš Polák

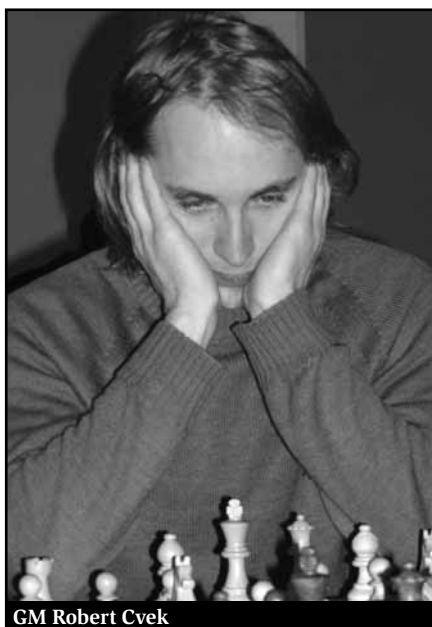
Z praktického hlediska bylo lepší 43...Vxe3 44.Kxe3 (44.Dxe3 Db2+ 45.De2 Dd4+) 44...Da1 45.Sxc6 (45.Dd8+ Kh7 46.Dh4+ Kg7 47.Dg5+ Kf8 48.Dxf5 Dxb1 49.Dc8+ Ke7 50.Dc7+ Ke8) 45...Dg1+ 46.Df2 Dc1+ 47.Kd4 a bílý snad vítězí.

44.Dc3 Dxc3 Po 44...Dg6 si bílý možná může dovolit i 45.b5 cxb5 46.c6 Dd6 47.c7 Vc8 48.Ve5.

45.Vxc3 Vd2+ 46.Ke3 Vb2 Nera dostné je i 46...Vxh2 47.Sxc6 Vb2 48.b5 h2 49.b6.

47.Sxc6 Vxb4 48.Sa8!+/- Není vůbec jasné, jak ohodnotit pozici po obyčejném 48.Sd5 Vb2 49.c6 Vxh2 50.c7 Sc8.

48...Kf8 Výše uvedená idea by se uplatnila po 48...Vb2 49.c6

GM Robert Cvek

Vxh2 50.c7 Va2 (50...Sc8 51.Vd3) 51.c8D+ Sxc8 52.Vxc8+ Kg7 53.Se4 a bílý by měl vyhrát.

49.c6 Ke7 50.c7 Sc8 51.Se4 Kd6 52.Sd3 Kd5 Po 52...f5 by přišlo 53.Sc2 (ne však 53.Vc4? Vxc4 54.Sxc4 Kxc7 55.Kd4 Kd6 s remízou).

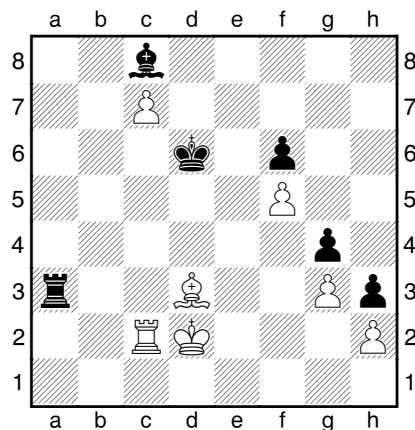
53.Sc2 Vb2 54.Kd3 Realizace výhody není ještě úplně jednoduchá, oba aktéři se již pohybovali pouze na půlminutových bonusech za každý provedený tah.

54...f6 55.Ke3 Kd6 56.Kd4 Va2 Za úvahu stálo 56...Vb4+, neboť nyní vážně lákavé 57.Vc4? Vxc4+ 58.Kxc4 Kxc7 59.Kd5 Kd8 60.f5 Ke7 61.Ke4 Sb7+ 62.Kf4 Sf3 a černý se zachraňuje.

57.Vc4 Vb2 58.f5 Va2 59.Ke3 Va1 60.Se4 Va2 61.Vc6+ Kd7 62.Vc2 Va3+ Střelcová koncovka po 62...Vxc2 63.Sxc2 Kxc7 64.Kf4 Kd6 65.Sd1 Sb7 66.Sxg4 Sg2 67.Sf3 Kc5 68.Ke3 Sf1 69.Kf2 Sd3 70.Sg4 bílému plně vyhovuje.

63.Kf4 Va4 64.Ke3 Va3+ 65.Kd2 Ovšem nikoliv: 65.Kd4 Va4+ 66.Vc4? Vxc4+ 67.Kxc4 Kxc7 68.Kc5 Kd7 s pravděpodobnou remízou.

65...Kd6 66.Sd3

66...Kd5? Černý nakonec chybí, únava vykonala své.

67.Sc4+ Nyní je konec, stelec se dostane na vytoužené pole e6.

67...Ke4 Nebo 67...Kd6 68.Se6 Va8 69.Ke3 Ke5 70.Vc3 a černý je v nevýhodě tahu.

68.Se6 Sa6 Prohrávalo i 68...Va8 69.Ke2 Sa6+ 70.Kf2 Sc8 71.Vd2.

69.Vc6 Vd3+ a černý současně překročil čas, ovšem po 70.Kc2 by stejně musel hodit do ringu ručník.

1-0

Energie pohybu

Automobilové benziny – palivo pro zážehové motory

Letecký petrolej – palivo pro tryskové motory

Motorová nafta – palivo pro vznětové motory

LPG – palivo pro pohon automobilů s upravenými motory

TEPLO DOMOVŮM

Topné oleje – topné medium

LPG – topné medium v tlakových lahvích

Propan – topné medium do domovních zásobníků

SUROVINY PRŮMYSLU

Suroviny pro petrochemii – výrobu olejových aromátů

Asfalty – povrchy vozovek a izolační látky pro stavebnictví

Síra – surovina pro různé průmyslové využití

Olejové hydrogenáty – suroviny pro výrobu mazacích olejů

Propylen – pro chemické syntézy

Suroviny pro jednotku zplyňování – výroba vodíku a CO₂

**Česká
rafinářská**

www.ceskarafinerska.cz

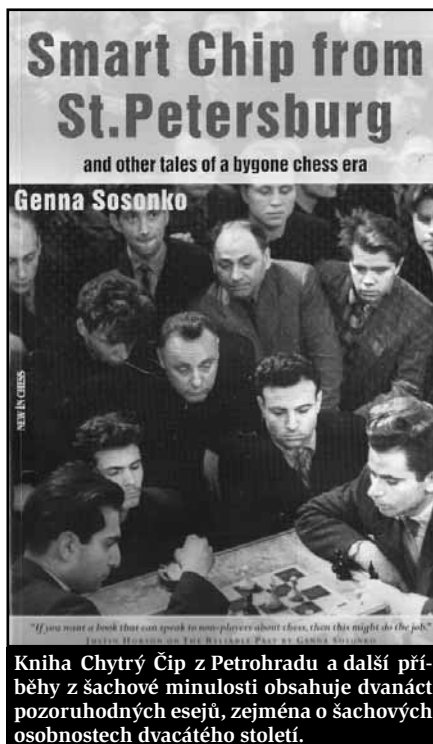

Portréty Genricha Čepukajtise, Jakova Nejštadta, Ludka Pachmana, Jevgenije Rubana, Ratmira Cholmova, Iriny Levitinové a Heina Donnera doplňuje, na rozdíl od předchozích knih, ještě několik tematických esejů. Texty o šachách a náboženství, o zabijáckém instinktu, o slávě, o stárnutí a o snech, vždy v šachovém rámci, jsou obsahově velmi atraktivní, ale o to více u nich vadí chybějící směřování k pointě.

Zastavme se krátce u některých esejů. Jména Pachman, Nejštadt, Cholmov a Donner bude asi většina šachistů znát, v některých případech bude vědět i ledacos o jejich životě, ale zbylá tři jména? Mnoho čtenářů, přinejmenším z mladší generace, uslyší poprvé o fantastickém blichaři z Petrohradu Genrichu Čipukajtisovi, jemuž přátelé říkali Čip a po němž tedy nese celá kniha název (česky: Chytřý Čip z Petrohradu), o běloruskému velmi sečtělém a sociálně problematickým mistrovi Jevgenijovi

Autor knihy Genna Sosonko je podle Bessla Koka nejen velmistrem šachové hry, ale i šachové literatury.

Rubanovi, jehož jméno bylo vymazáno ze sovětské šachové historie i o velmistryni Irině Levitinové, která se dostala až k zápasu o mistryni světa s Majou Čiburdanidzeovou, ale nakonec dala přednost bridži. Po přečtení každého z těch portrétů mi bylo líto, že jsem se s těmi lidmi nikdy nepotkal.

Z tematických esejů mě nejvíce pohltily Morfeova varianta a Zabijácký instinkt. Esej o snech jsem si četl cestou vlakem z amsterdamského letiště do městečka Wijk aan Zee. Jen tak tak, že jsem při čtení o tom, jak Timman během zápasu s Arturem Jusopovem našel ve snu silné pokračování v ruské obraně, nebo jak se Spasskij ve snu potkal s Aljechinem a rozmlouvali spolu celou noc, nepřejel. Mimochodem noc poté se mi poprvé v životě zdálo o šachách.

Zabijácký instinkt rozebírá základní vlastnost, kterou musí šachista mít, pokud chce v tvrdé konkurenci uspět. Ve hře nesmí mít se soupeřem slitování, krutě musí trestat každé jeho zaváhání a nenechat si

utéct příležitost k rychlému zakončení partie. Kdo dovolí soupeři vrátit tah, na toho se prý bohyně Caissa bude hněvat a již mu nepomůže. Koho z šachistů zajímá nejen hra sama, ale i její sociální pozadí, biografie velkých postav a jejich historický kontext, ten knihu *Smart Chip from St. Petersburg* určitě ocení. Neznám zajímavější portréty šachových mistrů, zejména těch z bývalého Sovětského svazu, než jsou ty od Genny Sosonka. Pro české čtenáře je škoda, že kniha zatím česky nevyšla a ani její české vydání není připravováno. Znal jsem Capablanku a Nejen o Salo Flohrovi se prodávaly tak špatně, že majitel vydavatelství ŠachInfo Břetislav Modr o třetí knize Sosonkových esejů neuvažuje. Respektive hodlá některé z těch esejů pouze postupně publikovat v časopisu ŠachInfo.

Pavel Matocha

Sosonko, Genna:
Smart Chip from St. Petersburg and other tales of a bygone chess era.
(New In Chess, Alkmaar 2006) Brožovaná, 200 stran, desítky černobílých fotografií na obyčejném papíru. Cena: 24,95 EUR.

GENNA SOSONKO:
**ZNAL JSEM CAPABLANKU...
NEJEN O SALO FLOHROVI...**

Knihy fantastických esejů o šachových legendách i méně známých mistrech královské hry z nakladatelství ŠachInfo si můžete objednat na dobírku na adrese:

PRAZSKA.SACHOVA@GMAIL.COM

Cena každé knihy 290 Kč plus poštovné.

Šachový týdeník

vydavatel: občanské sdružení Pražská šachová společnost, Sudoměřská 8, Praha 3 • prazska.sachova@gmail.com
šéfredaktor: Pavel Matocha (tel: 603 861 533, e-mail: pavel.matocha@gmail.com)
výkonný redaktor: Václav Pech (tel: 777 275 621, e-mail: vasek.pech@gmail.com)
sazba a grafická úprava: Jan Reich (e-mail: dtp@reich-o-matic.net)